

El número 112 ha de figurar obligatòriament i d'una manera visible com a telèfon d'emergències en tots els vehicles dels serveis d'emergències i urgències dependents de les administracions de les institucions pròpies de Catalunya, en totes les cabines i telèfons d'ús públic situats a Catalunya i en totes les àrees d'atenció al públic situades a Catalunya d'empreses, entitats i organismes on es puguin generar situacions d'emergència.

20.4.4. Característiques de la prestació del servei

La cobertura del servei ha d'ésser equitativa i equilibrada per tot el territori de Catalunya.

L'accés al servei ha d'ésser universal, gratuït i permanent per a tothom qui es trobi en el territori de Catalunya i s'han de garantir els mecanismes per a assegurar-lo a les persones amb discapacitat.

L'atenció del servei s'ha de fer en qualsevol dels idiomes oficials de Catalunya i, com a mínim, en dos dels idiomes oficials en els estats de la Unió Europea.

El servei s'ha de donar a conèixer per mitjà de campanyes d'informació que en difonguin la imatge i n'impulsin una utilització correcta.

Per contactar amb el telèfon 112 cal tenir cobertura en qualsevol companyia de telefonia, no és necessari que sigui la pròpia a la qual la persona interessada estigui abonada.

20.4.5. Normativa de referència

- LLEI 9/2007, de 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya.

Tema 21.**Geografia física i política de Catalunya. Conceptes bàsics sobre geografia.****21.1.Introducció**

Catalunya té una extensió de 32.108 km² (3.210.108 Ha). Es troba a l'extrem nord-est de la península Ibèrica, en la coneguda com a regió mediterrània. Físicament està delimitada al nord per la serralada dels Pirineus, al sud i a l'est per la mar Mediterrània i a l'oest per la depressió de l'Ebre. Políticament limita al nord amb Andorra i l'estat Francès, a l'oest amb Aragó, i al sud amb el País Valencià.

Catalunya concentra una orografia molt variada i compartimentada, amb serralades que segueixen la línia costanera, depressions a l'interior, pics que superen els 3.000 metres als Pirineus i, 250 quilòmetres més al sud, un delta que recull els sediments d'un dels rius més cabalosos de la península Ibèrica: l'Ebre.

Allà on els Pirineus s'enfonsen a la Mediterrània hi comença la Costa Brava, que es perllonga al llarg de 214 quilòmetres de litoral, alternant zones rocoses en què s'obren nombroses cales i algunes platges molt extenses al golf de Roses i l'Estartit-Pals. La costa continua cap al sud fins a completar 547 quilòmetres de longitud. Des del Maresme fins al delta de l'Ebre és predominantment plana, amb grans platges.

El territori de Catalunya com a Comunitat Autònoma es va establir a l'Estatut de Catalunya de 1979 i va ser referendat per l'estatut del 2006. La capital de Catalunya és la ciutat de Barcelona, que és la seu permanent del Parlament, de la Presidència de la Generalitat i del Govern.

Administrativament el territori català està dividit en quatre províncies: Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, 8 vegueries, 42 comarques i 947 municipis. El municipi és la unitat administrativa bàsica, on resideix l'autoritat local.

21.2.Geografia física

La localització geogràfica del territori català, gairebé equidistant entre zones climàtiques tropicals i zones temperades sumada a la seva peculiar configuració física, fa que puguem arribar a detectar una varietat d'ambients naturals relativament diferents, que són representatius de les diverses formes de paisatge que podem ubicar tant al continent Europeu com al nord de l'Àfrica. Aquest fet tan propi, que no seria gens habitual en països de dimensions similars, és el que fa que puguem arribar a trobar una excepcional diversitat biològica i natural, que s'ha pogut anar preservant en formacions i comunitats més o menys riques i extenses.

Un altre aspecte que ha anat modelant el medi natural al nostre país és la intensa ocupació antròpica que el territori ha suportat al llarg de la història. Els éssers humans tenim avui una capacitat gairebé il·limitada de modificar i alterar el paisatge i les seves condicions, arribant a bastir grans estructures i infraestructures, foradant i travessant muntanyes, desviant rius i creant embassaments... A Catalunya, s'han modelat i transformat grans extensions de territori, paisatges, límits, contorns, s'ha configurat una

xarxa de comunicacions, s'han tallat boscos i se n'ha replantat... fets que han afavorit algunes espècies i n'ha perjudicat altres

Per poder assegurar la continuïtat de molts dels paisatges que avui coneixem, cal dedicar una atenció i uns esforços destinats a la preservació i fomentar, si cal, la seva riquesa i diversitat. També es necessari reservar una part d'aquest territori per destinar-lo a garantir la viabilitat dels equilibris naturals i la conservació dels recursos. El territori és un recurs limitat, que ha de permetre les transformacions necessàries per al desenvolupament del país sense perdre tota la seva resta de valors. Per això, cal que se'n faci un ús racional, respectuós i sostenible.

Catalunya és un país essencialment muntanyós. Les grans unitats de relleu que componen Catalunya són el Pirineu-Prepirineu, la depressió Central Catalana que configura el sector oriental de la Vall de l'Ebre, la serralada Transversal i el sistema Mediterrani català formada per la serralada litoral i la serralada Prelitoral. Per altra banda trobem les planes litorals on trobem costes de diferent morfologia, des dels penya-segats de la Costa Brava (part nord) a platges de sorra fina al sud, i alguns deltes entre els que destaquen el de l'Ebre, del Llobregat o del Ter. A la costa trobem els parcs naturals de les maresmes de l'Empordà i del delta de l'Ebre, que són importants refugis d'aus migratòries.

Cims de Catalunya per altures			
Nom	Comarca	Unitat de relleu	Altura ^[1]
Pica d'Estats	Pallars Sobirà, Arieja	Massís del Montcalm (Pirineus)	3.143,5 m
Pic Verdaguer	Pallars Sobirà, Arieja	Massís del Montcalm (Pirineus)	3.129,4 m
Punta Gabarró	Pallars Sobirà, Arieja	Massís del Montcalm (Pirineus)	3.114,6 m
Pic de Sotllo	Pallars Sobirà, Arieja	Massís del Montcalm (Pirineus)	3.072,8 m
Comaloformo	Alta Ribagorça	Massís del Besiberri (Pirineus)	3.029,2 m
Besiberri Sud	Alta Ribagorça	Massís del Besiberri (Pirineus)	3.023,4 m
Punta Alta de Comalesbienes	Alta Ribagorça	Pirineus	3.014,0 m
Tuc de Molières	Vall d'Aran, Ribagorça	Pirineus	3.010,1 m
Besiberri Nord	Alta Ribagorça, Vall d'Aran	Massís del Besiberri (Pirineus)	3.008,3 m
Rodó de Canabona	Pallars Sobirà, Arieja	Massís del Montcalm (Pirineus)	3.004,3 m

Els 10 cims més alts de Catalunya

21.2.1. Pirineu-Prepirineu

El Pirineu és la part més alta del territori català. És una serralada que s'estén d'oest a est al llarg de més de 400 km, des del golf de Biscaia a la Mediterrània. El Pirineu Català té uns 250 km de longitud i s'estén entre la Vall d'Aran a l'oest, i el cap de Creus a l'est, conformant un paisatge subalpí i alpí de gran diversitat marcat pels circs glacials amb llacs i estanys, antigues glaceres i cursos d'aigua que han excavat valls profundes orientades de nord a sud, cobertes amb boscos de pins, avets, bedolls i prats. Tradicionalment s'ha diferenciat el Pirineu Axial del Prepirineu.

El Pirineu axial és el sector més elevat de la serralada i es caracteritza per cims afilats, carenes desiguals, valls fondes i estanys d'origen glacial. Les alçades van disminuint d'oest a est. El sector occidental és el més compacte i ocupa la Vall d'Aran i el Pallars. La Pica d'Estats és amb 3143 m el cim més alt de Catalunya i juntament amb el Pic Verdaguer (3129 m), la Punta Gabarró (3114 m) i el Pic de Sotllo (3072 m), configura la part més elevada del país que es troba al nord de la comarca del Pallars Sobirà. Tot seguit trobem el Comaloformo (3033 m) i el Besiberri Sud (3023 m) que es troben en el terme municipal de la Vall de Boí. A les comarques gironines trobem cims que queden per sota dels 3000 metres, com per exemple el Puigpedrós (2915 m) i el Puigmal (2910 m) tots dos a la frontera amb França. En aquest sector també trobem altres àmbits deprimits com la Cerdanya, plana d'origen tectònic, orientada d'est a oest i per on circula el curs alt del Segre.

El Prepirineu, de menor alçada, s'estén al sud del Pirineu axial i presenta la seva màxima amplada entre la Noguera Ribagorçana i el Segre. Són formacions muntanyoses paral·leles a les serralades principals però amb altituds menors, menys escarpades i d'una formació geològica diferent. Al Prepirineu hi destaquen diverses serralades com la serralada del Cadí o la de Pedraforca. Els cims més destacats són el Pedraforca (2497 m), el Port del Comte (2383 m), l'Ensià (2327 m), Boumort (2070 m), el Montgrony (2045 m) i el Taga (2.032 m).

Entre els espais protegits destaquen el Parc Nacional d'Aigüestortes i el llac de Sant Maurici, el Parc Natural del Cadí-Moixeró, el Parc Natural de la Zona Volcànica de La Garrotxa o el Parc Natural de Cap de Creus.

21.2.2. Depressió Central

La Depressió Central és una plana situada entre el Pirineu i el Sistema Mediterrani i ocupa bona part del territori català. Està oberta cap a ponent, cap a la depressió de l'Ebre, de la qual forma part. La Depressió Central està lleugerament inclinada cap a ponent i les seves altituds més importants, al voltant dels 1.000 m, es troben en el sector nord-est, en contacte amb la Serralada Transversal.

En els sectors central i oriental la disposició de les roques i la xarxa fluvial han condicionat la formació d'altiplans, relleus en costa, conques d'erosió i planes al·luvials. Destaquen els altiplans del Lluçanès, del Moianès i el de la Segarra. Entre aquests relleus, hi trobem la plana de Vic, el pla de Bages, la conca d'Odena i la conca de Barberà, que són conques d'erosió que han estat excavades, respectivament, pels rius Ter i Congost, Cardener i Llobregat, i Anoia i Francolí. El sector occidental de la Depressió Central el formen extenses planes sedimentàries, com ara les planes d'Urgell i de Lleida, on només destaquen petits turons.

21.2.3. Sistema Mediterrani

El Sistema Mediterrani està format per una alternança d'elevacions i planes paral·leles a la costa mediterrània, entre la Depressió Central i la mar Mediterrània. Està constituït per tres subunitats de relleu: la Serralada Prelitoral i la Serralada Litoral, separades per la Depressió Prelitoral.

La serralada Litoral s'estén des del massís de Garraf fins al de Begur. La serralada Prelitoral abraça des de les Guàrdies fins Els Ports, i és on ens trobem amb massissos de la importància del Montseny, de Montserrat o del Montsant. Des de l'alçada del massís del Garraf cap al sud la Depressió Prelitoral desapareix de la part emergida de les terres. Per últim comptem amb la depressió Prelitoral, que és el producte de la subducció o enfonsament de part de l'antic massís que constituïa el Sistema Mediterrani i és on es troben les regions més poblades: el Gironès, la Selva, el Vallès, el Penedès i el Camp de Tarragona.

21.2.4. Serralada Transversal

La Serralada Transversal es troba en el sector nord-est de Catalunya, on hi convergeixen el Pirineu, la depressió Central, les serralades costaneres i la plana de l'Empordà. L'activitat volcànica localitzada a la fossa d'Olot és el tret geomorfològic més característic, les formacions volcàniques més rellevants són els de Santa Margarida i el Croscat, i relleus conformats per antigues llengües de lava com la massa basàltica de Castellfollit de la Roca. El Puigscalcam, amb 1.513 m, és la cota més alta de tota la serralada Transversal, on també destaquen les del Corb, Finestres o Rocacorba.

21.2.5. Planes litorals i costa

La línia litoral catalana (d'uns 580 km aprox.) tot i ser considerat un litoral suau i sorrenc presenta una sèrie d'alternances entre costes abruptes retallades amb badies i cales, segons la proximitat dels relleus muntanyosos o costes sorrenques amb formacions de planes litorals, alguns sectors d'aiguamolls, i deltes formats per les desembocadures de diferents rius que travessen o neixen a Catalunya, com l'Ebre, la Tordera, el Besòs, el

Llobregat i el Francolí. La denominació d'aquestes zones és, de nord a sud, Costa Brava, Costa del Maresme, Costa del Garraf i Costa Daurada.

21.2.6. Xarxa hidrogràfica

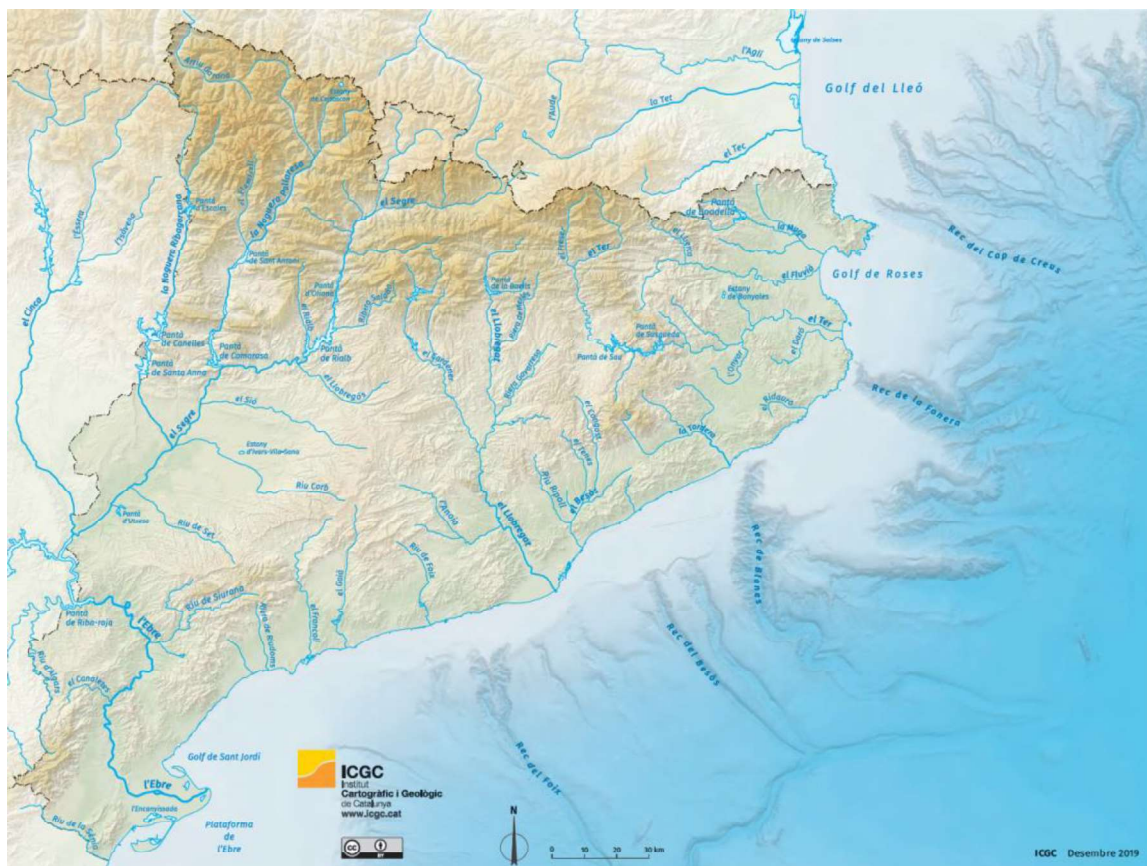
De manera general, els rius catalans presenten règims fluvials molt diferents i irregulars. El règim fluvial depèn de la quantitat i el tipus de precipitació que es dona a la seva conca hidrogràfica, així com la seva distribució al llarg de l'any. Així doncs, el cabal del riu (quantitat d'aigua que porta un riu en un punt i un moment concret) depèn de les precipitacions líquides que arriben directament al riu i de les precipitacions sòlides, que comportaran en època de desglaç una aportació extra. Conseqüentment, les capçaleres dels rius que neixen al Pirineu occidental tenen importants aportacions en forma de neu durant l'hivern, la qual cosa garanteix el cabal fins ben avançat l'estiu (règim pluvionival). Aquests rius tenen una major regularitat dels seus cabals. En canvi, els rius que neixen al Pirineu oriental i al Sistema Mediterrani depenen en exclusiva de les pluges per mantenir regular el seu cabal (règim pluvial); en conseqüència, aquests rius a més de tenir un menor cabal el tenen molt més irregular. En alguns casos aquesta irregularitat pot fer-los assecar-se durant el període de sequera. Gairebé la totalitat de Catalunya drena cap a la conca mediterrània. Tots els rius que neixen i o travessen Catalunya pertanyen al vessant mediterrani. Aquesta afirmació però, té una excepció: la Garona, que neix a la Vall d'Aran, i que acaba desguassant al vessant atlàntic. La xarxa hidrogràfica catalana està integrada per dues conques hidrogràfiques importants, la de l'Ebre (gestionada per la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre) i les conques internes de Catalunya (gestionada per l'Agència Catalana de l'Aigua), d'una grandària similar sobre el territori (15.038 km² –46,84%– i 16.513 km² –51,43%– respectivament), i una petita part de la conca del Xúquer (pel riu de la Sènia). Totes desguassen al Mediterrani. A més, hi ha la conca de la Garona que desemboca a l'oceà Atlàntic.

D'aquesta manera, existeixen un total de quatre xarxes diferents, en funció del lloc d'inici i acabament dels rius: xarxa atlàntica, xarxa Pirineus-Ebre, xarxa Pirineus-Mediterrània i xarxa mediterrània.

Aquells rius que pertanyen a la vessant mediterrània es poden agrupar en tres grups: els afluents catalans de l'Ebre, amb el Segre i els seus afluents (la Noguera Ribagorçana, la Noguera Pallaresa i la Valira); els rius que tenen la seva capçalera al Pirineu, com la Muga, el Fluvià, el Ter (amb el Freser i l'Onyar) i el Llobregat (amb el Cardener i l'Anoia), i aboquen les seves aigües directament a la mar, i els rius que neixen al Sistema Mediterrani (la Tordera, el Besòs, el Foix, el Gaià, el Francolí i la Sénia).

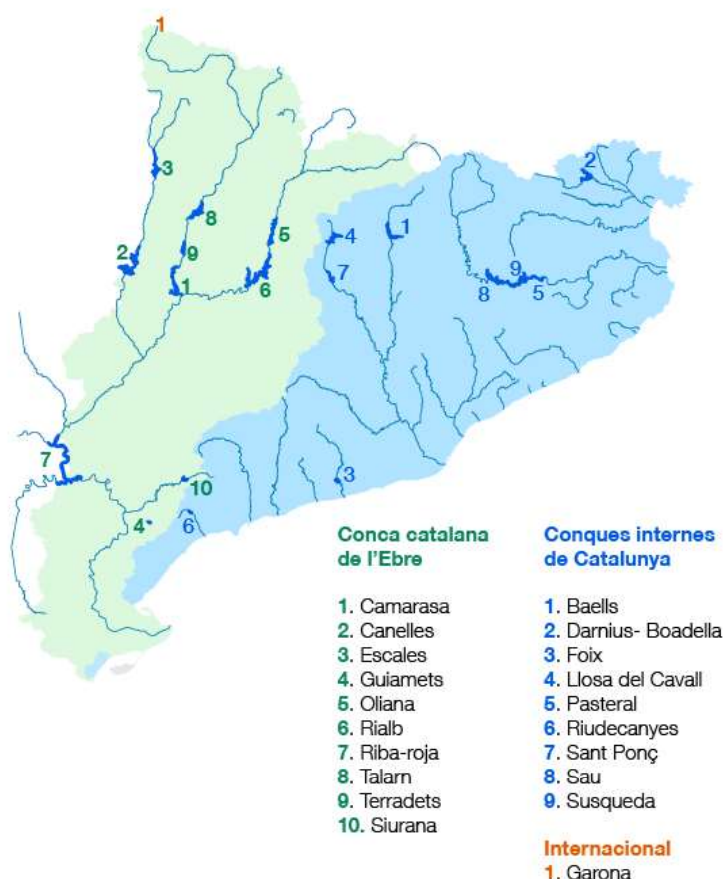

La xarxa hidrogràfica de Catalunya es constitueix en 367 trams fluvials que conformen el conjunt de masses d'aigua de la categoria rius, 248 de les quals pertanyen a les conques internes, i 119 a les conques catalanes de l'Ebre, la Garona i la Sénia. Cada un dels rius té una conca de drenatge i segons les característiques ambientals i funcionals es diferencien 12 tipus fluvials, que van des dels rius de muntanya als torrents litorals.

A la categoria dels embassaments, també designats com a rius molt modificats, hi incloem els 30 embassaments més singulars i importants de Catalunya, amb capacitat de laminar les crescudes ordinàries. Se situen principalment a les capçaleres i trams mitjans dels rius, 13 d'ells a les conques internes de Catalunya i 17 a l'Ebre.

Embassament	Capacitat hm³	Conca general	Conca	Tipologia	Titular
Baells, la	109,43	Conques internes	Llobregat	Volta doble corbatura	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Camarasa	163,41	Conca Catalana de l'Ebre	Noguera Pallaresa	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Canelles	679,29	Conca Catalana de l'Ebre	Noguera Ribagorçana	Volta doble corbatura	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Darnius - Boadella	61,10	Conques internes	Muga	Gravetat	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Escala	152,32	Conca Catalana de l'Ebre	Noguera Ribagorçana	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Foix	3,74	Conques internes	Foix	Arc gravetat	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Garona, conca	12,43	Conca internacional	Garona		
Guiamets, els	10,46	Conca Catalana de l'Ebre	Ebre	Gravetat	ESTADO
Llosa del Cavall, la	80,00	Conques internes	Llobregat	Volta doble corbatura	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Oliana	84,33	Conca Catalana de l'Ebre	Segre	Gravetat	ESTADO
Pasteral, el	1,43	Conques internes	Ter	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Rialb	403,55	Conca Catalana de l'Ebre	Segre	Gravetat	ESTADO
Riba-roja	209,56	Conca Catalana de l'Ebre	Ebre	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Riudecanyes	5,32	Conques internes	Riudecanyes	Arc gravetat	CR DEL PANTÀ DE RIUDECANYES
Sant Ponç	24,38	Conques internes	Llobregat	Gravetat	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Sau	165,26	Conques internes	Ter	Gravetat	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Siurana	12,22	Conca Catalana de l'Ebre	Ebre	Gravetat	AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA
Susqueda	233,00	Conques internes	Ter	Volta doble corbatura	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Talarn	226,74	Conca Catalana de l'Ebre	Noguera Pallaresa	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.
Terradets	33,20	Conca Catalana de l'Ebre	Noguera Pallaresa	Gravetat	ENDESA GENERACIÓN, S.A.

Principals embassaments de Catalunya (font: Agència Catalana de l'Aigua)

21.2.7. Vegetació

La variada orografia i el clima fan que a Catalunya trobem una gran diversitat de paisatges vegetals. Tot i això, la vegetació que trobem actualment és diferent, en la majoria dels casos, de la vegetació espontània que hauria d'haver-hi tenint en compte els factors climàtics i litològics característics de cada zona (vegetació potencial). En general trobem un ampli mosaic de comunitats vegetals dominades per matollars i pinedes, principalment en els sectors de terres baixes que havien estat utilitzats per a conreus i posteriorment abandonats. La vegetació potencial a Catalunya pertany a tres grans regions biogeogràfiques: mediterrània, eurosiberiana i boreoalpina.

Les comunitats vegetals pròpies de la regió mediterrània són els alzinars i les màquies. Els alzinars, amb l'alzina i la carrasca com a arbres característics, es troben acompanyats de diversos arbustos alts. Les màquies són formacions de vegetació arbustiva alta molt ben adaptada a condicions de sequedat i calor; en zones més seques i àrides dominen les brolles, formades per arbustos baixos i mitjans. La regió eurosiberiana es caracteritza per formacions adaptades a condicions d'ambient humit, ombrívol i temperat. És el domini dels boscos caducifolis (rouredes i fagedes) i els boscos de pi roig. La vegetació de la regió boreoalpina, característica dels climes freds, presenta boscos de pi negre i avetoses entre els 1.600 i els 2.300 m, i prats alpins fins als 2.500 i 2.800 m. A més altitud la vegetació és gairebé inexistent.

21.3. Geografia Política

L'organització territorial és la forma d'estructuració d'un territori des del punt de vista polític i/o juridicoadministratiu, que es poden definir com les línies, físiques o consensuades, que separen unes demarcacions de les altres. Catalunya, tal com diuen l'Estatut d'Autonomia i la Constitució espanyola, està formada per municipis, comarques, vegueries i Províncies.

La Constitució espanyola del 1978 i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya preveuen l'organització territorial en 4 províncies (divisió territorial perifèrica de l'Estat espanyol): Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona. Les lleis d'organització territorial de 1987 aprovades pel Parlament fixen en gran mesura el marc de l'organització territorial catalana.

L'actual divisió territorial de Catalunya en comarques té el seu origen en l'estatut de 1932 i administrativament va ser efectiva per primer cop el 1936 amb un decret de la Generalitat de Catalunya (divisió comarcal de 1936), que va estar vigent fins el 1939, quan fou suprimida pel franquisme. Un cop consolidada la democràcia, el 1987, la Generalitat adoptà de nou aquesta divisió territorial amb la Llei de la divisió i organització comarcal de Catalunya (1987). El 1988 s'hi afegiren tres noves comarques: el Pla de l'Estany, el Pla d'Urgell i l'Alta Ribagorça, el 1990 es modificà algun límit territorial i l'1 de maig de 2015 (Llei 4/2015, de 23 d'abril, de creació de la comarca del Moianès) amb la nova comarca del Moianès creada a partir de l'agregació de cinc municipis de la comarca del Bages, un de la comarca d'Osona i quatre de la comarca del Vallès Oriental.

El juliol de 2010, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de vegueries, que van permetre reorganitzar el mapa administratiu de Catalunya. Les vegueries, són la divisió territorial adoptada per la Generalitat de Catalunya per a l'organització territorial dels seus serveis i són una unitat administrativa que s'ha de situar entre l'escala comarcal i l'autonòmica. Estan pensades per substituir les diputacions provincials. La Llei, aprovada el 27 de juliol, seguint les directrius marcades a l'Estatut de 2006, fixava en